

การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถภาพของครูพลศึกษา
ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

นายไพฑรย์ พลเสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-558-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[17399749

A DEVELOPMENT OF AN EVALUATION MODEL FOR
PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' COMPETENCIES
IN SECONDARY SCHOOLS

Mr. Phaitoon Polasen

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-558-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถภาพของครูพลศึกษา
ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

โดย

นายไพฑูรย์ พลเสน

ภาควิชา

พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจันทร์

ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์นา สุวรรณเขตนิกม

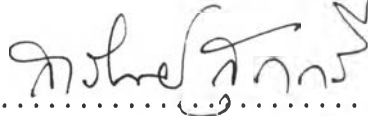
บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ สุกกรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจันทร์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์นา สุวรรณเขตนิกม)

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน)

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. สุจิตต์ เพ็ชรชอบ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปชัย สุวรรณชาติ)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นายไพฑูริย์ พลเสน : การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถภาพของครูพลศึกษาใน
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (A DEVELOPMENT OF AN EVALUATION MODEL FOR
PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' COMPETENCIES IN SECONDARY SCHOOLS)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.รัชณี ขวัญบุญจันทร์ ศ.ดร.วรงค์ดี เพียรชอบ ผศ.ดร.สัวัฒนา
สุวรรณเขตนิคม, 184 หน้า. ISBN 974-633-558-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถภาพของครูพลศึกษาใน
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวีธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ (1) สร้างรูปแบบการประเมิน
(2) ศึกษาคุณภาพของรูปแบบและเครื่องมือ (3) ทดลองใช้และนำเสนอรูปแบบการประเมิน กลุ่ม
ตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ 12 คน ครูพลศึกษา 27 คน หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษามัธยม 27 คน และ
เพื่อนครูพลศึกษา 27 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สัมประสิทธิ์การกระจาย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า รูปแบบการประเมินสมรรถภาพของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับ
มัธยมศึกษา เป็นแบบประเมินเพื่อประเมินความก้าวหน้า โดยใช้เกณฑ์สมรรถภาพที่พึงประสงค์ ซึ่ง
เป็นเกณฑ์แบบสัมบูรณ์ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 8 ด้าน คือ ด้านการสอนพลศึกษาและการ
ประเมินผล ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปฏิบัติงาน ด้าน
มนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะกีฬา ซึ่งมีรายการสำคัญรวมทั้งสิ้น 72 รายการ 151 ตัวบ่งชี้ การเก็บ
ข้อมูลวิธีการจัดเก็บข้อมูลจาก 4 แหล่ง คือ แหล่งที่เป็นครูพลศึกษา หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษามัธยม
เพื่อนครูพลศึกษา และแหล่งที่เป็นเอกสาร โดยการใช้เครื่องมือ 5 แบบ คือ แบบประเมินพฤติกรรม
การสอนของครูพลศึกษา แบบสอบถามหัวหน้าหมวดและเพื่อนครู แบบสอบถามความรู้ แบบบันทึกสภาพ
และแบบประเมินตนเอง ผลการทดลองใช้ในเชิงประจักษ์ พบว่า รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นมานี้
สามารถจำแนกครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไปออกจากกันได้โดยถูกต้อง และพบว่ารูปแบบการ
ประเมินนี้มีความเป็นไปได้และเหมาะสมในการนำไปใช้

ภาควิชา.....พลศึกษา
สาขาวิชา.....พลศึกษา
ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

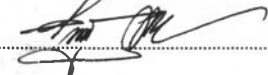

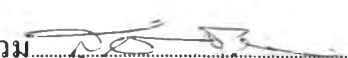
C342047 : MAJOR PHYSICAL EDUCATION
KEY WORD: EVALUATION COMPETENCIES MODEL / PHYSICAL EDUCATION TEACHER /
SECONDARY SCHOOL
PHAITON POLASEN : A DEVELOPMENT OF AN EVALUATION MODEL FOR
PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' COMPETENCIES IN SECONDARY SCHOOLS.
DISSERTATION ADVISOR : ASSOC. PROF. RAJANEE QUANBOONCHAN, PH.D.,
EMERITUS PROF. VORASAK PIENCHOP, P.E.D., ASST. PROF. SUWATANA
SUWANKETNIKOM, PH.D., 184 PP. ISBN 974-633-558-8

The purposes of this research was to develop an evaluating model for physical education teachers' competencies in secondary schools. The study procedures were divided into three steps, (1) Constructing an evaluation model for physical education teachers' competencies. (2) Studying the quality of the evaluation model and instruments, (3) Validating and presenting the evaluation model. The subjects used were 12 physical education experts, 27 physical education teachers, 27 health and physical education department heads and 27 physical education teachers' colleagues. The collected data were analysed in terms of means, standard deviation coefficient, Pearson's product moment correlation coefficient and t-test.

It was found that:

The evaluation model for physical education teachers' competencies in secondary schools was the formative evaluation model using absolute criterion in order to evaluate desirable competencies of physical education teachers in 8 important aspects, namely, Teaching and Evaluating, Moral and Ethic, Knowledge, Personality, Duty Performance, Human Relationship, and Sports Skills aspects which comprised of 72 items and 151 indicators. The data were collected from 4 sources, namely, from physical education teachers, health and physical education department heads, physical education teachers' colleagues, and from literatures by using five forms of collecting instruments, namely, the form for evaluating teaching behaviors, the questionnaires form for the health and physical education department heads and physical education teachers' colleagues, the form for knowledge test, the form for health record and the form for self evaluating. Through empirical testing it was found that this developed evaluating model was able to discriminate between the outstanding physical education teachers and general physical education teachers accurately and it was also found that this model was also practical and feasible in applying.

ภาควิชา..... พลศึกษา
สาขาวิชา..... พลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์ เพียรชอบ รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น แนะนำ แก้ไข เครื่องมือในการวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ตลอดจนทุกท่านซึ่งได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย หรือค้ำค้ำเพื่อทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ประโยชน์อันเกิดจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบแด่วิชาชีพ พลศึกษา คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวของข้าพเจ้า ซึ่งให้กำลังใจมาโดยตลอด

ไพฑูรย์ พลเสน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	น
 บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
แนวเหตุผลทฤษฎีที่สำคัญ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิด ทฤษฎีการประเมิน และรูปแบบการประเมิน	8
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินสมรรถภาพของครูพลศึกษา ...	14
รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
การสร้างรูปแบบการประเมินสมรรถภาพของครูพลศึกษา ..	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การศึกษาคูณภาพของรูปแบบการประเมินสมรรถภาพของครู พลศึกษา	58
การทดลองใช้และนำเสนอรูปแบบการประเมินสมรรถภาพ ของครูพลศึกษา	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
รายการอ้างอิง	107
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	112
ภาคผนวก ข	113
ภาคผนวก ค	115
ภาคผนวก ง	175
ภาคผนวก จ	176
ภาคผนวก ฉ	179
ประวัติผู้เขียน	184

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมของด้านการสอนพลศึกษาและการประเมินผล แต่ละรายการสมรรถภาพ	29
2 กำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมของด้านคุณธรรมและจริยธรรม แต่ละ รายการสมรรถภาพ	35
3 กำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมของด้านวิชาการ แต่ละรายการ สมรรถภาพ	38
4 กำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมของด้านสุขภาพ แต่ละรายการ สมรรถภาพ	42
5 กำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมของด้านบุคลิกภาพแต่ละรายการ สมรรถภาพ	44
6 กำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมของด้านการปฏิบัติงาน แต่ละรายการ สมรรถภาพ	46
7 กำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมของด้านมนุษยสัมพันธ์ แต่ละรายการ สมรรถภาพ	50
8 กำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมของด้านทักษะกีฬา แต่ละรายการ สมรรถภาพ	53
9 ตารางจำแนกเนื้อหาและพฤติกรรมของข้อสอบวัดความรู้ด้านวิชาการ ของครูพลศึกษา	67
10 โครงสร้างของแบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ด้านการสอนพลศึกษาและการประเมินผล	70
11 โครงสร้างของแบบสอบถาม หัวหน้าหมวดและเพื่อนครู ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	โครงสร้างของแบบประเมินตนเองด้านการปฏิบัติงาน 72
13	โครงสร้างของแบบประเมินตนเองด้านทักษะกีฬา 74
14	โครงสร้างของแบบบันทึกสุขภาพ ด้านสุขภาพ 76
15	จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามภูมิภาคหลังของครูพลศึกษาดีเด่น และ ครูพลศึกษาทั่วไป 77
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนประเมิน สมรรถภาพของครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป ตาม การประเมินของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เพื่อนครู และ ประเมินตนเอง 82
17	จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามภูมิภาคหลังของครูพลศึกษาที่ถูก ประเมินสมรรถภาพ (n=27) 84
18	สัดส่วนของจำนวนข้อที่หัวหน้าหมวดและ เพื่อนครูตอบตรงกัน ในการ ประเมินครูพลศึกษาแต่ละคน 88
19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของคะแนนแบบสอบถามของ หัวหน้าหมวดและ เพื่อนครู (n=27) 90
20	ค่าเฉลี่ย ระดับการประเมิน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า สัมประสิทธิ์การกระจาย ของคะแนนความคิดเห็นของครูพลศึกษา เกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการ ประเมิน (n=20) 92
21	ค่าเฉลี่ย ระดับการประเมิน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า สัมประสิทธิ์การกระจาย ของคะแนนความคิดเห็นของหัวหน้า หมวดวิชาพลานามัยเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเหมาะสม ของรูปแบบการประเมิน (n=20) 94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22	
ค่าเฉลี่ย ระดับการประเมิน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า สัมประสิทธิ์การกระจาย ของคะแนนความคิดเห็นของเพื่อนครู เกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการ ประเมิน (n=20)	96

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 การประเมินการปฏิบัติงานของครู	13
2 สรุปขั้นตอนดำเนินการพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถภาพของ ครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	26